

Handläggare
Anna Rygård
Telefon: 08-508 31973

Till
Kulturnämnden
2020-08-24

Skrivelse från Torun Boucher (V) om att säkerställa upprustning av konstnärsateljéerna i staden. Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Kulturnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Robert Olsson
Kulturdirektör

Patrik Liljegren
Chef kulturstrategiska staben

Sammanfattning

Skrivelsen tar upp att fastighetskontorets ateljélokaler är i behov av upprustningar de närmaste åren. I skrivelsen föreslås åtgärder för att säkerställa att inga konstnärsateljéer måste stängas. Det föreslås också att kommunstyrelsen i samråd med fastighetsnämnden och kulturnämnden ska se över kulturnämndens förutsättningar till hyresbidrag så att fastighetsnämnden får kostnadstäckning för en professionell förvaltning av ateljéerna.

Kulturförvaltningen arbetar sedan länge aktivt för att skapa bra förutsättningar för konstnärer, ofta i samverkan med fastighetskontoret. Ateljéstrategin 2017-2020 har uppnått målet att skapa 200 nya ateljéer. Kulturförvaltningen anser att de ateljéer som hyrs ut av staden till yrkesverksamma konstnärer ska ha rätt standard och bra villkor så att konstnärerna har goda möjligheter att utöva sitt yrke på ett framgångsrikt sätt. När det gäller hyressättning av kulturlokaler är det ett område som behöver hitta flera former för lösningar.

Underlag för beslut

Remiss från kommunstyrelsen den 28 maj 2020. Den remitterade skrivelsen har rubriken *Säkerställ upprustning av konstnärsateljéerna i staden* och har lämnats av Torun Boucher (V) den 27 maj 2020. Remisstiden är till den 1 september 2020.

UTLÅTANDE

Remissen

Kommunstyrelsen har remitterat en skrivelse om upprustning av konstnärsateljéer i staden från Torun Boucher (V). Skrivelsen tar sin utgångspunkt i att fastighetskontoret i sin senaste tertialrapport slagit fast att flera av kontorets ateljélokaler är i behov av upprustningar de närmaste åren. Vissa lokaler sägs kräva akuta åtgärder för att inte behöva stängas av säkerhetsskäl.

Skrivelsen pekar på betydelsen av ett rikt kulturliv och bra lokaler för kulturutövare. I skrivelsen föreslås dels att kommunstyrelsen i samråd med fastighetsnämnden vidtar de akuta åtgärder som krävs för att säkerställa att inga konstnärsateljéer måste stängas. Det föreslås också att kommunstyrelsen i samråd med fastighetsnämnden och kulturnämnden snarast ser över kulturnämndens förutsättningar att utöka möjligheterna till hyresbidrag så att fastighetsnämnden får kostnadstäckning för en professionell förvaltning av ateljéerna.

Remissen ska vara besvarad den 1 september 2020.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom kulturstrategiska staben.

Bakgrund

Konstnärer i Stockholm

Varje år utexamineras cirka 100 bild- och formkonstnärer från högskolorna i Stockholm och många andra kommer till Stockholm med avslutade internationella utbildningar. Det finns ett stort behov av arbetslokaler, vilket märks inte minst genom att 600 konstnärer har valt att stå i kulturförvaltningens ateljékö. Efterfrågan på produktionslokaler för konst växer i takt med att Stockholm växer.

Stockholms ateljéstrategi 2017-2020

Kulturnämnden och fastighetsnämnden beslutade 2016 om en gemensam ateljéstrategi för det framtida beståndet av ateljéer och andra produktionslokaler för konst (dnr 1.1/3258/2016). Arbetet med strategin har varit framgångsrikt och målsättningen att skapa minst 200 nya ateljéer har redan kunna uppnås. På så sätt har många nya ateljéer kunnat erbjudas olika yrkesgrupper, spritt över staden. Resultatet är att många konstnärers behov av en ny eller bättre ateljé har kunnat mötas. Kulturförvaltningen har också kunnat hitta lösningar för ateljéhus som behövt omlokalisera sig.

Ateljé- och studiestödet

Kulturförvaltningen har ett stöd för yrkesverksamma bild- och formkonstnärer som är kopplat till deras hyra för en ateljé eller studio. Från 2018 gäller nya riktlinjer för stadens ateljé- och studiestöd (dnr 6.1/1650/2016). Numera kan även nyutexaminerade konstnärer och en större bredd av konstnärer, inom fler discipliner, beviljas stödet. Budgeten för stödformen har höjts från 7,1 miljoner kronor (2017) till drygt 10 miljoner kronor (2020). Under perioden 2017-2019 gick cirka 20 procent av de beviljade stöden till konstnärer som hyrde en kommunal ateljé. Det betyder att en majoritet av de som får ateljé- och studiestöd har sin konstnärliga verksamhet i andra än stadens fastigheter.

Kontrakt på ateljéer

De kommunala ateljéhusen innehåller ofta en blandning av lokaler där vissa hyrs ut genom föreningskontrakt och andra hyrs ut direkt till konstnärer genom enskilda kontrakt. Konstnärerna kan alltså antingen vara förstahandshyresgäst hos fastighetsägaren (enskilt kontrakt) eller andrahandshyresgäst hos en ateljéförening.

Ateljékön

Till de kommunala ateljéerna hör en förmedlingsfunktion som kulturförvaltningen administrerar, ateljékön. Varje år förmedlas mellan fem och tio kommunala ateljéer i stadens bestånd till professionella konstnärer. Kulturförvaltningen genomför visningar av lediga ateljélokaler och har på så sätt en relativt god bild av stadens ateljéhus och de aktuella fastigheternas status. Ateljékön utreds just nu på uppdrag från kulturnämnden för att säkerställa en bättre förmedling av de ateljéer som blir lediga inom fastighetskontorets och Stadsholmens lokaler.

Undersökningen God Ateljé 2015

Fastighetskontoret genomförde 2015 en intern utredning, *God Ateljé*, tillsammans med kulturförvaltningen. Syftet var att skapa en bild av vad de konstnärer som är hyresgäster i fastighetskontorets lokaler värdesätter när det gäller ateljéernas utformning och funktion samt hur framtidens ateljéer bör utformas. Målet var att ge en tydlig bild av hur stadens ambitioner att stötta konstnärlig ateljéverksamhet kan möta fastighetsägarens möjligheter och behov idag och imorgon. I utredningen fastställs att beståndet är i behov av upprustning och utredningen pekar på möjliga modeller för hur detta kan finansieras. (dnr 6.1/838/2015, bilaga 2.)

Utredning angående hyressättning av förenings- och kulturlokaler 2015

Fastighetskontoret och stadens bostadsbolag fick 2015 i uppdrag att verka för en ny modell för hyressättning av förenings- och kulturlokaler. Kulturförvaltningen deltog i utredningsgruppen. I rapporten diskuteras tre alternativa modeller, varav utredningen förordar en modell som innebär en successiv anpassning av hyresnivåerna med målet att alla fastigheter på sikt ska kunna bära sina egna kostnader. En väg som fastighetskontoret beskrev som värd att pröva för att i framtiden motverka att en enskild fastighet får en kraftig hyreshöjning vid större reoveringar var att beräkna självkostnadshyra utifrån en grupp lokaler, hyresobjekt eller liknande, istället för som idag för respektive fastighet. (Fastighetsnämnden 2016-02-02, dnr 1.2.1-020/2016, bilaga 11.)

Förvaltningens synpunkter

Kulturförvaltningen anser att ateljéer och andra produktionslokaler för professionella konstnärer är en viktig fråga för Stockholms utveckling som kulturstad. Det är viktigt för stadens konst- och kulturliv att det finns bra lokaler i hela staden, även de centrala delarna där huvuddelen av fastighetsnämndens bestånd av ateljéer finns idag.

Kulturförvaltningen arbetar sedan länge aktivt för att skapa bra förutsättningar för konstnärer och öka tillgången på ateljéer, ofta i samverkan med fastighetskontoret, bolag inom staden och privata fastighetsägare. Ateljéstrategin 2017-2020 har till exempel uppnått målet att skapa 200 nya ateljéer.

Kulturförvaltningen delar bilden att ateljébeståndet i vissa delar behöver rustas upp och anpassas till yrkesverksamma konstnärers villkor på dagens arbetsmarknad. Kulturförvaltningen har fört en dialog med fastighetskontoret om behovet av upprustning och underhåll och sambanden med hyresökningar. Kulturförvaltningen anser att de ateljéer som hyrs ut av staden till yrkesverksamma konstnärer ska ha rätt standard och bra villkor så att konstnärerna har goda möjligheter att utöva sitt yrke på ett framgångsrikt sätt. När det gäller hyressättning av kulturlokaler är det ett område som behöver hitta flera former för lösningar.